

УДК 336.67

Комплексні інформаційні рішення для управління економічною безпекою бізнесу

Лега О. В.,

канд. екон. наук, доцент, професор кафедри обліку і оподаткування

Прийдак Т. Б.,

канд. екон. наук, доцент, доцент кафедри обліку і оподаткування

Яловега Л. В.,

канд. екон. наук, доцент, доцент кафедри обліку і оподаткування

Полтавський державний аграрний університет, м. Полтава

Анотація: Розглянуто використання комплексних інформаційних рішень для управління економічною безпекою бізнесу, узагальнено їх роль у забезпеченні стабільності підприємств та зниженні фінансових ризиків. Акцентовано увагу на тому, як такі системи сприяють оперативному моніторингу та прийняттю ефективних управлінських рішень, що забезпечує захист від загроз у фінансовій та операційній діяльності.

Ключові слова: інформаційні системи, економічна безпека, управлінські рішення, фінансові ризики.

В умовах воєнного стану та економічної турбулентності особливої ваги набуває використання інформаційних систем для безперервного моніторингу фінансових показників, стану активів і ризиків підприємства.

Інформаційні системи забезпечують реальний доступ до ключових фінансових даних у будь-який час, дозволяючи своєчасно реагувати на зміни в умовах макроекономічної нестабільності та зовнішніх загроз, таких як війна. Це дозволяє підприємствам зберігати фінансову стійкість, контролюючи доходи, витрати, активи та зобов'язання в режимі реального часу. Наприклад, системи ERP (Enterprise Resource Planning), такі як SAP або Microsoft Dynamics, допомагають автоматизувати облік фінансових результатів, прогнозувати грошові потоки та інтегрувати дані з інших бізнес-процесів (логістика, виробництво, постачання).

Запровадження комплексних IT-рішень (табл. 1) дозволяє синхронізувати облік, аналіз і контроль за ключовими факторами економічної безпеки, зокрема податковими ризиками, амортизаційною політикою та інвестиційною активністю. Розглянемо основні з них.

IT-рішення, такі як *TaxSmart* або *IntelloTax*, забезпечують комплексну автоматизацію податкового планування, значно знижуючи ризики фінансових санкцій і мінімізуючи людські помилки в податковій звітності. Це особливо критично в умовах постійних змін податкового законодавства та необхідності оперативно адаптуватися до нових вимог. Впровадження таких систем

дозволяє не лише підвищити рівень податкової безпеки підприємства, а й сформувати довгострокові стратегії оптимізації податкових платежів із урахуванням законодавчих трендів.

Водночас, використання аналітичних платформ - таких як *Power BI* чи *Tableau* - відкриває можливості для глибокого фінансового аналізу, виявлення критичних точок ризику та оцінки впливу змін у податковому середовищі на прибутковість і ліквідність підприємства. Завдяки інтеграції з внутрішніми обліковими системами, такі платформи допомагають візуалізувати фінансові сценарії, прогнозувати податкове навантаження та забезпечувати прозорість управлінських рішень.

Інформаційні платформи для управлінців, наприклад, *Board* чи *Adaptive Insights*, забезпечують автоматизацію процесів бюджетування, фінансового прогнозування та стратегічного планування в режимі реального часу. Використовуючи штучний інтелект і машинне навчання, ці системи дозволяють моделювати фінансові ризики, адаптувати амортизаційні політики, оптимізувати витрати та оперативно коригувати інвестиційні плани залежно від змін у податковій політиці чи коливань на ринках.

Крім того, хмарні рішення на базі *Google Cloud*, *AWS* чи інших провідних платформ забезпечують надійне зберігання великих обсягів фінансових і податкових даних із можливістю їх обробки в режимі реального часу. Це критично важливо для компаній, що функціонують у кількох юрисдикціях чи в умовах віддаленої роботи, оскільки забезпечує безперервність бізнес-процесів і підтримку стійкості до зовнішніх загроз.

Таблиця 1 ІТ-рішення для управління податковими ризиками та фінансовою безпекою підприємства

Приклади	Основні функції	Переваги використання	Приклади застосування
<i>Податкові платформи</i>			
TaxSmart, IntelloTax	Автоматизація податкового планування, контроль звітності, мінімізація помилок	Зниження штрафних ризиків, адаптація до змін законодавства	Формування звітів з урахуванням актуальних ставок ПДВ, контроль строків подачі декларацій
<i>Аналітичні платформи</i>			
Power BI, Tableau	Аналіз фінансових показників, моделювання сценаріїв, візуалізація даних	Виявлення ризиків, прогнозування впливу податкових змін	Оцінка впливу підвищення податку на прибуток на фінрезультат, побудова фінансових дашбордів
<i>Платформи для фінансового управління</i>			
Board, Adaptive Insights	Бюджетування, фінансове планування, прогнозування з AI	Гнучке управління стратегіями, мінімізація ризиків	Адаптація бюджету до зміни акцизних ставок, планування витрат з урахуванням податкових змін

Продовження табл. 1

<i>Хмарні сервіси</i>			
Google Cloud, AWS	Зберігання та обробка даних, доступ до інформації онлайн	Безперервність роботи, висока захищеність даних	Створення резервних копій податкових документів, доступ до фінансових даних з будь-якої точки світу

Джерело: узагальнено на підставі [1-6]

Використання таких платформ дозволяє забезпечити ефективне управління фінансами, ризиками, податковими процесами, а також моніторинг стану активів.

Для оцінки сильних та слабких сторін, можливостей та загроз сформуємо рис. 1 - SWOT-аналіз, що є ефективним інструментом для визначення переваг і ризиків впровадження інформаційних платформ в управлінні економічною безпекою підприємства.

Сильні сторони	Слабкі сторони
- покращення ефективності обробки даних і прийняття рішень.	- високі початкові витрати на впровадження та навчання.
- швидка та точна інформація про фінансові показники.	- ризик збоїв в роботі платформи при великих обсягах даних.
- автоматизація процесів та зменшення людських помилок.	- необхідність постійної підтримки та оновлення системи.
- покращена прозорість у моніторингу економічної безпеки.	- потенційні проблеми з інтеграцією з існуючими системами.
Можливості	Загрози
- розширення можливостей для аналізу ризиків і прогнозування.	- кіберзагрози та небезпека витоку конфіденційної інформації.
- підвищення конкурентоспроможності завдяки зниженню витрат.	- залежність від постачальників програмного забезпечення.
- залучення інвестицій завдяки підвищенню економічної стабільності.	- відсутність адаптації до змін у законодавстві та економічній ситуації.

Рис. 1. SWOT-аналіз впровадження інформаційних платформ в управлінні економічною безпекою підприємства

Джерело: узагальнено на підставі [1-6]

SWOT-аналіз показує, що використання інформаційних платформ для управління економічною безпекою підприємства має значний потенціал для покращення ефективності управління і зменшення ризиків. Водночас, це потребує значних інвестицій на етапі впровадження та постійної підтримки. Незважаючи на певні загрози, такі як кіберзагрози і залежність від сторонніх постачальників, можливості для розвитку і підвищення конкурентоспроможності підприємства є значними. Важливо правильно оцінити всі можливі ризики і забезпечити належний рівень кібербезпеки та адаптивності систем.

Список використаних джерел:

1. Лега О. В., Прийдак Т. Б., Яловега Л. В. Фінансово-економічна безпека: важливість обліку та інтеракція ключових учасників. *Управління механізмами гарантування*

- фінансово-економічної безпеки соціально-економічних систем різних рівнів функціонування: Матеріали III Всеукр. наук.-практ. конф. 2024. С.42-43.
2. Pryidak, T. B., Yaloveha, L. V., Leha, O. V., Mysnyk, T. H., & Zoria, S. P. (2019). Digital competence development as a condition for ensuring future economists' competitiveness. *Informatsiini tekhnolohii i zasoby navchannia*, 73(5), 28–47. DOI: 10.33407/itlt.v73i5.3035 [in Ukrainian].
 3. Baidala V., Yakymovska A. Strategic management of economic security of enterprises. *Ukrainian Journal of Applied Economics and Technology*. 2023. Volume 8. № 3, pp. 241–245.
 4. Як розробка власної ERP системи впливає на підприємство. URL: <https://wezom.com.ua/ua/blog/yak-rozrobka-vlasnoyi-erp-sistemi-vplivaje-na-pidприємство> (дата звернення 06.03.2025).
 5. Innoware – надійний партнер із впровадження сучасних технологій для управління підприємствами. URL: https://innoware.ua/?gad_source=1&gclid=CjwKCAiArKW-BhAzEiwAZhWsICz3XyDfZUuYrODL3CHnDTPLMUqzC2fwd458HaL_1tMufnaND4h7QBoCTcAQAvD_BwE (дата звернення 06.03.2025).
 6. Кондратович М. Український ринок ERP-систем: переваги та недоліки 12 популярних рішень. URL: <https://dou.ua/forums/topic/38715/> (дата звернення 06.03.2025).

Annotation: The article considers the use of integrated information solutions for managing economic security of business, summarizes their role in ensuring the stability of enterprises and reducing financial risks. Attention is focused on how such systems facilitate operational monitoring and effective management decisions, which provides protection against threats in financial and operational activities.

Keywords: information systems, economic security, management decisions, financial risks.